

[Bertel Dahlgaard.]

mener, at forbruget er for stort, må bestræbelserne dog formentlig sættes ind på at hindre en inflatorisk udvikling ved at neutralisere en ny forøget købekraft. Dernæst ville omsætningsafgiften ramme de forskellige befolkningsgrupper højst vilkårligt og mange meget uretfærdigt. Hvordan tror man ikke, at en afgift på tøj og tekstilvarer af anden art ville virke? Uldpriserne udefra er i det sidste år steget med over 300 pct., bomuld udefra er steget med 100 pct.; disse prisstigninger vil i betydelig grad slå igennem herhjemme i den kommende tid, og her skulle vi så lægge afgifter ovenpå, oven i købet på et tidspunkt, da de i økonomisk henseende bedst stillede i stort omfang havde forsynet sig på forhånd. Hertil kommer, at omsætningsafgiften ville medføre en kolossal offentlig administration og kontrol, og endelig, at opkrævningen ville betyde en stor byrde for hele forretningslivet.

Man kan spørge, hvori forskellen bestod mellem socialdemokratiets forslag om udbetaling af løn efter julipristallet og derefter en omsætningsafgift, der ikke skulle indregnes i pristallet, og så det radikale venstres forslag om en foreløbig opsparring af en eventuel lønstigning efter julipristallet. Det er ikke vanskeligt at se. Socialdemokratiet ville sikre, at et eventuelt juldirtidstillæg kom til udbetaling for derefter at opkræve omsætningsafgiften, der ville udgøre ca. 250 kr. for en pristalsfamilie. Det radikale venstre gik imod opkrævningen af denne skat og foreslog derimod, at dyrtidstillægget midlertidigt skulle bindes. Lønmodtagerne bevarede altså ejendomsretten til beløbet, som senere skulle udbetales dem. Jeg synes, enhver må erkende, at den sidste fremgangsmåde, ikke mindst udfra lønmodtagerens synspunkter, må være langt at foretrække.

Men medens diskussionen stod herom, afbrød regeringen pludselig forhandlingerne, skønt socialdemokratiet havde tilbudt sammen med regeringspartierne alene at gennemføre den omsætningsafgift, som de tre partier var enige om. Årsagen til denne afbrydelse fra regeringens side foreligger ikke oplyst, men må vel skyldes dunkle dybder i statsministerens sind eller måske snarere i det parti, han repræsenterer.

Nok er det, statsministeren rejste til Haderslev og holdt en tale, som længe vil blive husket, ikke mindst af statsministeren selv. Han gav her udtryk for, at bunden i vor økonomiske misere nok snart var nået,

at det bar mod lysere tider, og at der kunne være grund til at se tiden an; det hele hastede ikke så stærkt. Det tjener efter min opfattelse den danske befolkning til megen ære, at den reagerede overfor denne tale. Det føltes rent instinktivt, at når statsministeren i måneder havde forkyndt, at landet var på randen af et økonomisk sammenbrud, og når indenrigsministeren en dag havde sagt til befolkningen, at stillingen kun kunne rettes op gennem sved og tårer, ja, endogså blod, så kunne Haderslevtalen umuligt stå som regeringens sidste budskab inden påsken og inden landstingsvalget.

Jeg vil derfor gerne i dag rette en tak til statsministeren og til regeringen, fordi roret nu fik en hård omdrejning, så regeringens forslag herefter ligger til åben og hurtig behandling her i tinget.

Det radikale venstre tror, at denne vending var nødvendig. Vi har ikke deltaget i regeringens panikproklamationer, men vi har heller ikke søgt at give befolkningen en falsk tryghedsfølelse. Når et milliardunderskud på betalingsbalancen skal bringes ud af verden samtidig med en voldsom oprustning, er det givet, at følgen må blive en forringelse af befolkningens levestandard. Dertil kommer, at det haster med at foretage prisstabiliserende foranstaltninger, hvis ikke julipristallet skal give os et lignende chok som januarpristallet.

Jeg skal nu kort omtale det forelagte lovkompleks i forbindelse med de andre foranstaltninger, finansministeren bebudede i sin tale, idet jeg bemærker, at med hensyn til forslaget om tjenestemændenes forhold vil det ærede medlem hr. Svend Jørgensen på et senere tidspunkt redegøre for mit partis stilling.

Man kan vel iøvrigt dele foranstaltningerne i to grupper: de prisstabiliserende og de valutabesparende.

De prisstabiliserende foranstaltninger er jo først og fremmest de foreslåede landbrugsordninger, som formentlig er et egnet forhandlingsgrundlag, men om hvis enkeltheder det ærede medlem hr. Jørgen Jørgensen (Lejre) vil tale.

Endvidere hører skibsfartens hjemførelse af vigtige råstoffer til nedsatte fragter til denne gruppe af foranstaltninger, og endelig kommer under denne gruppe de anvandebegrænsninger, som handelsministeren har taget til orde for. Den højtærede finansminister talte i denne forbindelse kun om, hvorledes handelsministeren ville administrere loven; en administration efter de retningslinier, der har været tale om, vil